

## Tervezési terület

BfNPI, Tapolcai-medence tájegység (10 800 hektár)



## Aktualizált megalapozó dokumentáció

Terepbejárások, 2005 utáni szakirodalmak áttekintése, konzultációk

### 2. Leírás

#### 2.1. Környezeti jellemzők

- 2.1.1. Időjárási elemek
- 2.1.2. Hidrológia
- 2.1.3. Földtan, felszínalaktan
- 2.1.4. Talajtan

#### 2.2. Biológiai jellemzők

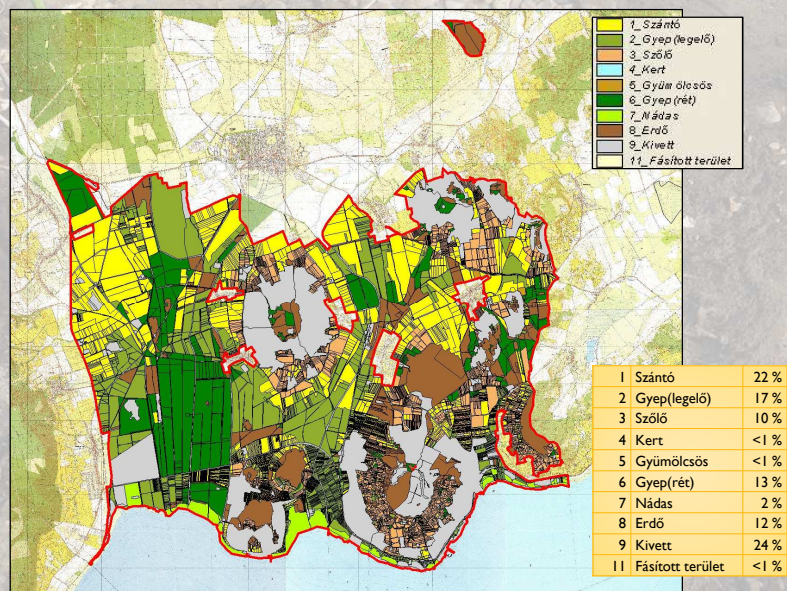
- 2.2.1. A tervezési terület biogeográfiai jellemzése, ökológiai folyamatai
- 2.2.2. A tervezési terület tájtörténete
- 2.2.3. Vegetáció **54 Á-NÉR élőhely**
- 2.2.4. Flóra **97 védett, 6 fokozottan védett, 3 Natura 2000 faj**
- 2.2.5. Fauna **310 védett, 36 fokozottan védett, 44 Natura 2000 faj**



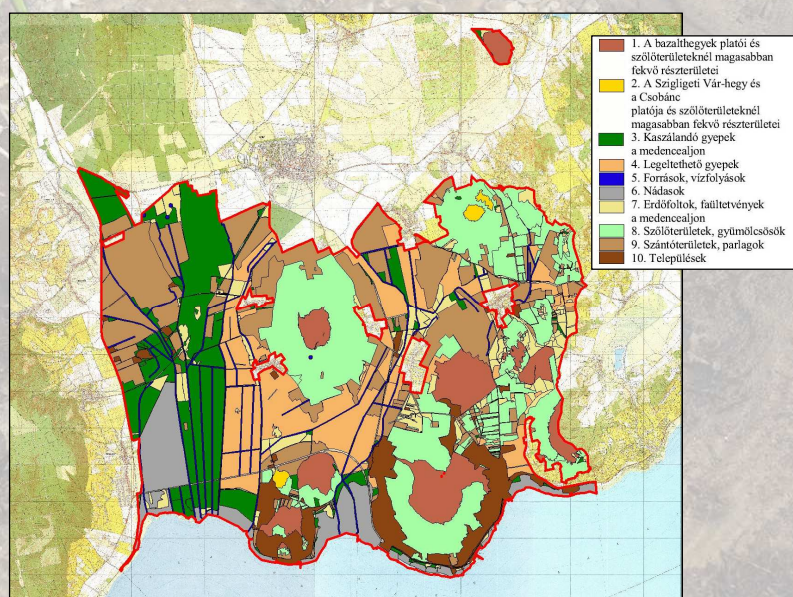


## „2.3. Gazdasági, társadalmi és kulturális jellemzők

### 2.3.1. Mezőgazdálkodás” A tervezési terület művelési ág szerinti megoszlása



### Helyrajzi szám alapú kezelési körzetek meghatározása





## A kezelési körzetekhez kapcsolatosan történt meg

az Ideális célkitűzések meghatározása,  
a Gyakorlati természetvédelmi célkitűzések meghatározása,

## Stratégiák meghatározása

- „4.2.1. Földtani, felszínalaktani természeti értékek, barlangok védelme” - általánosan
- „4.2.2. Élőhelyek kezelése, fenntartása” – élőhely szinten
- „4.2.3. Fajok védelme” – faj szinten
- „4.2.4. Látogatás” – kezelési körzet szinten
- „4.2.5. Oktatás és bemutatás” - általánosan
- „4.2.6. Kutatás, vizsgálatok” - általánosan
- „4.2.7. Terület-és földhasználat” - kezelési körzet szinten
- „4.2.8. Táj- és kultúrtörténeti értékek” - általánosan
- „4.2.9. Természetvédelmi infrastruktúra” - általánosan
- „4.2.10. Tulajdonosi viszonyok, birtokpolitika” - általánosan

## „4.3. Kezelési előírások”

„a) Az élettelen természeti értékek kezelése és megőrzése”

Általánosan és egyedi értékenként (...-barlang, ...-forrás)





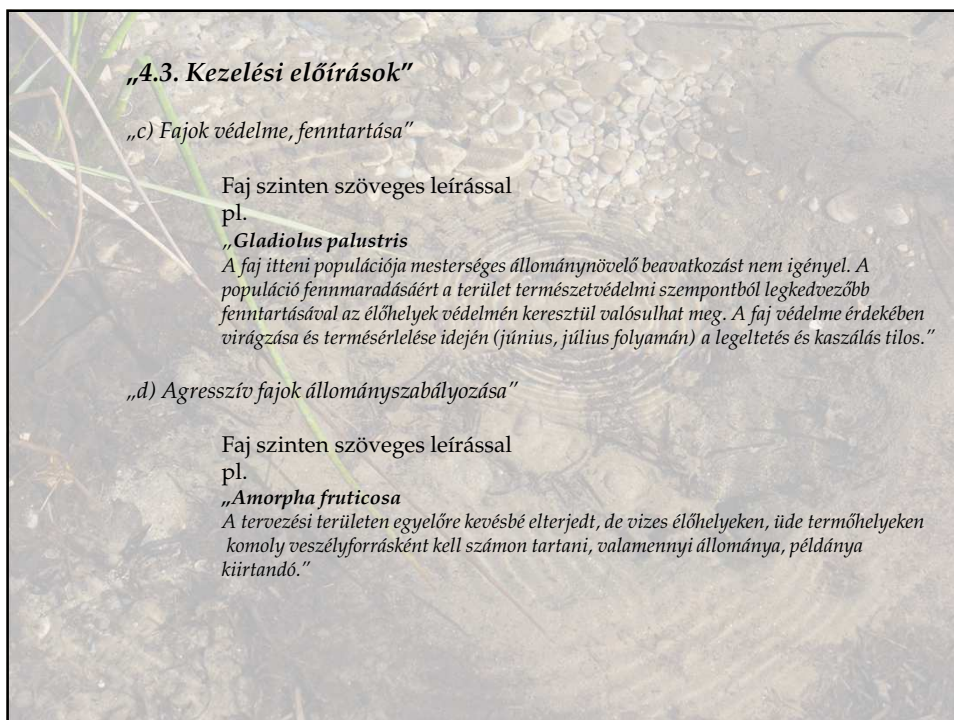


**„4.3. Kezelési előírások”**

**„b) Élőhelyek és élettelen környezete kezelése és fenntartása”**

**Élőhely szinten**  
pl.  
„Kaszálók, mezofil rétek (Mocsárrétek D34 és Franciaperjés domb és hegyvidéki gyepek E1)  
Kizárólag kaszálás alkalmazása, területük legeltetése tilos.  
A magyar tarsza jelenléte esetén június 20-át megelőzően, földön fészkelő madarak előfordulása esetén július közepe előtt a kaszálás tilos.  
A kaszálást mozaikos módon kell kivitelezni, mely legalább a terület 1/3 – 1/4 részének, ill. az előkerülő fészkek min. 10 x 10 m-es környezetének aszátlanul hagyását jelenti.  
Felülvetés, fogasolás tilos.  
A kaszálás az adott parcellán beltről kifelé haladóan vagy sávokban történjen.

**„Mészkezdvelő és melegkedvelő tölgyesek I.1 Bokorerdők M1  
Állományát érintetlenül kell hagyni.”**



**„4.3. Kezelési előírások”**

**„c) Fajok védelme, fenntartása”**

**Faj szinten szöveges leírással**  
pl.  
„*Gladiolus palustris*  
A faj itteni populációja mesterséges állománynövelő beavatkozást nem igényel. A populáció fennmaradásáért a terület természetvédelmi szempontból legkedvezőbb fenntartásával az élőhelyek védelmén keresztül valósulhat meg. A faj védelme érdekében virágzása és termésérlelése idején (június, július folyamán) a legeltetés és kaszálás tilos.”

**„d) Agresszív fajok állományszabályozása”**

**Faj szinten szöveges leírással**  
pl.  
„*Amorpha fruticosa*  
A tervezési területen egyelőre kevésbé elterjedt, de vizes élőhelyeken, üde termőhelyeken komoly veszélyforrásként kell számon tartani, valamennyi állománya, példánya kiirtandó.”

### Előírások megfogalmazása művelési ágakhoz, területkezelési módokhoz kötötten

#### „4.3.2. Mezőgazdálkodás

- a) Szántóföldi gazdálkodás
- b) Rét, legelőgazdálkodás
- c) Kert, szőlő, gyümölcsültetvényeken való gazdálkodás
- d) Talajerő-gazdálkodás
- e) Növényvédelem
- f) Állattenyésztés, különös tekintettel a régi magyar háziállat fajták fenntartására
- g) Nádgazdálkodás, nádhasznosítás
- h) Horgászat és halászat

#### 4.3.3. Erdőgazdálkodás

#### 4.3.4. Vadgazdálkodás

#### 4.3.5. Vízgazdálkodást érintő kezelési előírások

#### 4.3.6. Közlekedést érintő kezelési előírások

#### 4.3.7. Építési tevékenységeket érintő kezelési előírások

#### 4.3.8. Turizmust érintő kezelési előírások (idegenforgalom, üdülés, ökoturizmus, bemutatás, oktatás, rekreáció)

#### 4.3.9. Ipari és bányászati tevékenységeket érintő kezelési előírások

#### 4.3.10. Települések egészét érintő kezelési előírások

#### 4.3.11. Táji, kultúrtörténeti értékekkel kapcsolatos kezelési előírások”

### A kezelési előírásokról

A terület átfogó ismeretén alapuló **általános**, a természetvédelmi célokat szolgáló előírások megfogalmazása kezelési körzet és hrsz.-szinten, adott részterület élőhely-együtteseinek figyelembevételével történik (pl. felülvetés tilos, invazív fajokat kaszálással vissza kell szorítani, a szárazgyepek mindennemű zavarását meg kell akadályozni, mozaikos kaszálást kell alkalmazni, a gyepterületen július közepe előtt ne kerüljön sor a kaszálásra stb.).

Hrsz. szinten természetvédelmi kezelési tervekben is célszerű a Natura 2000 területek fenntartási terveihez kidolgozott kódrendszer (E01, Gy01, SZ01 stb.) alkalmazása (**tervek átjárhatósága**, ellentmondások elkerülése, szemlélet egységesítése).



### A kiemelt értékű területek kezeléséről

Nagy területeken, a mechanikus, ill. sémászerű (praktikus és megvalósítható) kezelési előírások mellett a különleges biotikai értékeket őrző részterületeken (pl. *Gladiolus palustris*, *Primula farinosa*, *Notholaena marantae* populációk élőhelyfoltjai) az adott művelési ágra és élőhelyre általánosan megfogalmazható előírások kiegészítésére, módosítására lehet szükség. A terv készítése során az ilyen hrsz-okon **egyedi előírások** lehetnek indokoltak.

„A Csobáncon jelen lévő siklóernyőzés jelenlegi idő- és létszámlimitjének szigorú fenntartása szükséges.” **Ok: Saga pedo populáció veszélyeztettsége**

„A Kétöles-pataktól nyugatra villanypásztoros legeltetés tilos.” **Ok: Értékes, taposásra különösen érzékeny láprétek és karsztforrások védelme**

„Újabb csónak- és jachtkikötők, bejárók, stégek építése tilos.” **Ok: Nádasok további feldarabolódásának megakadályozása**

„A vízfolyások legalább bizonyos szakaszait kezeletlenül (a mocsári növényzet levágásától függetlenül) kell hagyni.” **Ok: Értékes mocsári életközösségek regenerációjának biztosítása**

### Kezelési táblázat

9375 darab hrsz

Natura 2000 Fenntartási tervekhez kidolgozott előírássor alkalmazása művelési ághoz nem köthető egyedi előírások (MNK1-MNK10)

Település	Kezelési e.	Hrsz	Alr.	E.részlet	Np zóna	Műv.ág	Művelési ághoz köthető kezelés	Művelési ághoz nem köthető kezelés
Gyulakeszi	9	059/11 b			4	1	SZ09, SZ10, SZ15, SZ19, SZ20, SZ24, SZ46, SZ47, SZ48, SZ49	
Gyulakeszi	4	055/17			4	9	GY01, GY03, GY06, GY19, GY26, GY27, GY36, GY44, GY67, GY68, GY115, GY116	
Gyulakeszi	3	042/7			4	2	GY01, GY03, GY06, GY07, GY09, GY10, GY11, GY13, GY16, GY47, GY71, GY82, GY88, GY92, GY94, GY98, GY100, GY103, GY106, GY107, GY109, GY115	
Gyulakeszi	10	055/15			4	9		MNK10
Gyulakeszi	4	044/15			4	2	GY01, GY03, GY06, GY19, GY26, GY27, GY36, GY44, GY67, GY68, GY115, GY116	
Gyulakeszi	7	077/2 a		4_1,4_58	3	8	E07, E08, E17, E18, E20, E21, E22, E33, E69, E70, E74, VA01	

Természetes vizektől mért 200 m-en belül trágya, műtrágya nem deponálható

A belvíz gyepterületről történő elvezetése és a gyepterület öntözése tilos.

A kaszátlan területet kaszálásonként más helyen kell kialakítani.

Az erdőrészletben megjelölt mikroélelőhelyen legalább 10 m<sup>3</sup>/ha, az egyes törzsek legvékonyabb részén legalább 20 cm átmérőt elérő álló vagy/és fekvő holtfa folyamatos fenntartásának biztosítása

## Tanulságok

### A kezelési tervek készítéseinek anomáliái:

Tervek között léptékszakadék van, abból adódóan, hogy adott tervezési terület mindig a természetvédelmi hálózat egy adminisztratív eleme (néhány hektáros TT-től a 10.000 hektáros tájegységig)

A léptékszakadék a tervek készítése során a legnagyobb aránytalanságokat a 3/2008. (II. 5.) rendelet Á-NÉR szintű élőhelytérkép-készítésre, ill. a kezelési előírások helyrajzi szám/erdőrészlet szintű megadására vonatkozó előírásokkal idézi elő.

A természetvédelmi szervezeteknél rendelkezésre álló adatállományok vonatkozásában:

- helyrajzi nyilvántartás: KÜVET-attribútum tulajdonviszonyra vonatkozó információ (elvárás: állami, magán stb. mélység) nélkül
- erdészeti nyilvántartás: erdészeti térképek attribútum faállományra, korra vonatkozó adatok nélkül



Köszönjük megtisztelő figyelmüket!